

Załącznik do uchwały
Nr XVII/142/11
Sejmiku Województwa Lubuskiego
z dnia 21 listopada 2011 r.

P R O G R A M

**współpracy Województwa Lubuskiego
z organizacjami pozarządowymi
w 2012 roku**

Rozdział I Postanowienia ogólne.....	3
Rozdział II Cele współpracy	4
Rozdział III Zasady współpracy	5
Rozdział IV Zakres przedmiotowy.....	5
Rozdział V Formy współpracy	7
Rozdział VI Priorytetowe zadania publiczne	11
Rozdział VII Okres realizacji Programu	18
Rozdział VIII Sposób realizacji Programu	19
Rozdział IX Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu	21
Rozdział X Sposób oceny realizacji Programu.....	21
Rozdział XI Sposób tworzenia Programu i przebieg konsultacji	22
Rozdział XII Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych.....	23

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 t.j. z późn. zm.) nakłada na organy administracji publicznej obowiązek realizacji zadań ze sfery publicznej, we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy.

Zgodnie z art. 5a ust.1 jednostki samorządu terytorialnego mają obowiązek uchwalenia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.

Rozdział I

Postanowienia ogólne

Ilekcroć w niniejszym „Programie współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi w 2012 roku”, zwanym dalej „Programem” jest mowa o:

- 1) **Samorządzie Województwa** – należy przez to rozumieć Samorząd Województwa Lubuskiego;
- 2) **Zarządzie Województwa** – należy przez to rozumieć Zarząd Województwa Lubuskiego;
- 3) **Sejmiku Województwa** – należy przez to rozumieć Sejmik Województwa Lubuskiego;
- 4) **Urzędzie** - należy przez to rozumieć Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego;
- 5) **Programie** - należy przez to rozumieć „Program współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi w 2012 roku”;
- 6) **ustawie** – należy przez to rozumieć ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz.1536 t.j. z późn. zm.);
- 7) **organizacjach** lub **podmiotach Programu** – należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy;
- 8) **dotacji** – należy przez to rozumieć dotację w rozumieniu art. 127 ust. 1 pkt. 1 lit. e oraz art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr. 157, poz. 1240 z późn. zm.);
- 9) **konkursie** – należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 11 ust 2 i art. 13 ustawy;

- 10) **trybie pozakonkursowym** – należy przez to rozumieć tryb zlecenia realizacji zadań publicznych poza konkursem ofert, określonych w art. 19a ustawy;
- 11) **Radzie Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego** – należy przez to rozumieć organ powołany na mocy Zarządzenia nr 82/2011 Marszałka Województwa Lubuskiego z dnia 8 lipca 2011 r. o charakterze konsultacyjnym i opiniodawczym samorządu województwa w zakresie działalności pożytku publicznego, który skupia przedstawicieli lubuskich organizacji pozarządowych oraz administracji rządowej i samorządowej.

Rozdział II

Cele współpracy

1. Celem głównym Programu jest kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie partnerstwa pomiędzy samorządem województwa a organizacjami, służącego rozpoznawaniu i lepszemu zaspokajaniu potrzeb społecznych, jak również podnoszeniu poziomu życia mieszkańców regionu lubuskiego.
2. Celami szczegółowymi Programu są:
  - 1) kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego w regionie poprzez tworzenie sprzyjających warunków dla powstania inicjatyw lokalnych,
  - 2) pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców regionu lubuskiego,
  - 3) promocja postaw obywatelskich i prospołecznych, przeciwdziałanie dyskryminacji i włączanie społeczne osób wykluczonych,
  - 4) dążenie do pełniejszego zaspokajania potrzeb społecznych, a tym samym poprawy jakości i atrakcyjności życia mieszkańców regionu lubuskiego,
  - 5) integrowanie podmiotów Programu realizujących inicjatywy w sferze zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy,
  - 6) otwarcie na innowacyjność, konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji konkretnych zadań publicznych,
  - 7) wzmocnienie pozycji organizacji i zapewnienie im na równi z innymi podmiotami szans w realizacji zadań publicznych, poprzez wspieranie oraz powierzanie im zadań, przy zapewnieniu odpowiednich środków finansowych na ich realizację,
  - 8) tworzenie sprzyjających warunków do rozwoju trzeciego sektora w województwie lubuskim poprzez wzmocnianie jego potencjału,
  - 9) zwiększenie udziału podmiotów Programu w realizacji zadań publicznych,
  - 10) wspieranie wszelkich form samopomocy i wolontariatu przyczyniające się do rozwoju podmiotów Programu.

Rozdział III

Zasady współpracy

Współpraca samorządu województwa z podmiotami Programu odbywać się będzie w oparciu o następujące zasady:

- 1) **pomocniczości** – zgodnie z którą samorząd województwa uznaje prawo zorganizowanych wspólnot obywateli do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących także do sfery zadań publicznych. W takim zakresie współpracuje z nimi, a także wspiera ich działalność oraz umożliwia realizację zadań publicznych na zasadach i w formie określonej w ustawie;
- 2) **suwerenności stron** – oznacza, że samorząd województwa respektuje odrębność i suwerenność organizacji pozarządowych, uznaje ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących także do sfery zadań publicznych;
- 3) **partnerstwa** – które oznacza, że organizacje, na zasadach i w formie określonej w ustawie, uczestniczą w identyfikowaniu i diagnozowaniu problemów społecznych, w wypracowywaniu sposobów ich rozwiązywania oraz współdziałają z organami samorządu województwa przy wykonywaniu zadań publicznych;
- 4) **efektywności** – samorząd województwa przy zlecaniu organizacjom zadań publicznych do realizacji, dokonuje wyboru najefektywniejszego sposobu wykorzystania środków publicznych, przestrzegając zasad uczciwej konkurencji oraz zachowując wymogi określone w ustawie o finansach publicznych;
- 5) **uczciwej konkurencji i jawności** – zakłada ona kształtowanie przez organy samorządu województwa przejrzystych zasad współpracy, opartych na równych i jawnych kryteriach wyboru realizatora zadania publicznego oraz na zapewnieniu równego dostępu do informacji.

Rozdział IV

Zakres przedmiotowy

1. Współpraca samorządu województwa z podmiotami Programu obejmuje zadania z zakresu sfery zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy. Do priorytetowych obszarów współpracy, które wynikają z ustawowych zadań własnych samorządu należą zadania w zakresie:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,

- 2) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 3) działalności charytatywnej,
- 4) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- 5) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego,
- 6) ochrony i promocji zdrowia,
- 7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 8) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
- 9) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn,
- 10) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- 11) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,
- 12) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej,
- 13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- 14) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
- 15) wypoczynku dzieci i młodzieży,
- 16) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- 17) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- 18) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- 19) turystyki i krajoznawstwa,
- 20) porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- 21) obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
- 22) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji,
- 23) ratownictwa i ochrony ludności,
- 24) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą,
- 25) upowszechniania i ochrony praw konsumentów,
- 26) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
- 27) promocji i organizacji wolontariatu,
- 28) pomocy Polonii i Polakom za granicą,
- 29) działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych,
- 30) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą,
- 31) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka,
- 32) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,

33) działalności na rzecz podmiotów Programu, w zakresie określonym w pkt 1-32.

2. We współpracy z podmiotami Programu realizowane są:

- „Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego”,
- „Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2005-2013”,
- „Wojewódzki Program Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych”,
- „Program wspierania działań pomocy społecznej na rzecz wyrównywania poziomu życia mieszkańców Województwa Lubuskiego”,
- „Wojewódzki Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2012 – 2017”,
- „Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016”,
- „Kierunki prorodzinnej polityki społecznej Województwa Lubuskiego”,
- „Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”,
- „Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Lubuskim na lata 2006-2013”,
- „Lubuska Strategia Ochrony Zdrowia na lata 2010 – 2013”,
- „Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”,
- „Strategia rozwoju kultury Województwa Lubuskiego”,
- „Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013”,
- „Program Operacyjny Kapitał Ludzki”.

Rozdział V

Formy współpracy

Współpraca samorządu województwa z podmiotami Programu obejmuje współpracę o charakterze finansowym i pozafinansowym.

I. Współpraca finansowa

1. Współpraca finansowa może odbywać się w formach:

- 1) powierzenia wykonania zadania publicznego, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji;
- 2) wspierania wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji.

2. Podstawowym trybem zlecenia realizacji zadania publicznego jest otwarty konkurs ofert. W przypadkach wskazanych przez ustawę dopuszczalne jest stosowanie innego trybu.

3. Współpraca z podmiotami Programu przy realizacji zadań publicznych w trybie ustawy finansowana będzie ze środków budżetu samorządu województwa, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu państwa.

4. Zlecenie zadań publicznych w roku 2012 będzie odbywało się w oparciu o uchwałę Nr 249/2050/10 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 11 maja 2010 roku w sprawie ustalenia regulaminu postępowania w sprawach o udzielenie dotacji na realizację zadań publicznych Województwa Lubuskiego określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), sposobu ich rozliczania oraz kontroli wykonywania zadań zleconych.
5. Zasady i tryb wyboru ofert są jawne i podawane do publicznej wiadomości w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert.
6. Umowa o wspieranie lub o powierzenie zadania publicznego może być zawarta na czas realizacji zadania.
7. Organizacje mogą z własnej inicjatywy złożyć ofertę realizacji zadania publicznego zgodnie z art. 12 ust 1 ustawy.
8. Zgodnie z art. 19a ustawy, oferta złożona w trybie pozakonkursowym może być dofinansowana po uznaniu celowości realizacji zadania przez Zarząd Województwa jeśli spełnia łącznie następujące warunki:
  - 1) wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 10.000 zł;
  - 2) zadanie publiczne ma być realizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni;
  - 3) łączna kwota środków finansowych przekazana w ten sposób tej samej organizacji w danym roku kalendarzowym nie może przekroczyć 20.000 zł.
9. Wysokość środków finansowych przyznanych przez Zarząd Województwa w tym trybie nie może przekroczyć 20 % dotacji planowanych w roku budżetowym na realizację zadań publicznych przez organizacje.
10. W terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od dnia wpłynięcia oferty, Zarząd Województwa zamieszcza ofertę na okres 7 dni w Biuletynie Informacji Publicznej, w siedzibie Urzędu w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu.
11. Każdy, w terminie 7 dni od dnia zamieszczenia oferty, może zgłosić uwagi dotyczące oferty.
12. Po upływie terminu oraz po rozpatrzeniu uwag, Zarząd Województwa niezwłocznie zawiera umowę o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego. Oferta, stanowi załącznik do umowy.

II. Współpraca pozafinansowa

Współpraca pozafinansowa realizowana będzie w szczególności w postaci:

1. wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu ujednoczenia i zharmonizowania tych kierunków poprzez:

- spotkania związane z realizacją Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013,
- prace nad wdrażaniem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- podejmowane przez Departament Rolnictwa, Środowiska i Rozwoju Wsi współdziałania w dziedzinie rolnictwa, rozwoju wsi, przetwórstwa rolno-spożywczego, dziedzictwa kulturowego wsi z: Lubuską Izbą Rolniczą, przedstawicielami Lubuskiego Forum Rolniczego, członkami Zielonogórskiego Stowarzyszenia Winiarskiego, przedstawicielami Lubuskiego Wojewódzkiego

Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Zielonej Górze oraz Wojewódzkiego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Gorzowie Wlkp., NSZZ Solidarność Rolników Indywidualnych, członkami Zarządu Polskiej Izby Gospodarczej Importerów, Eksporterów i Kooperacji w Poznaniu, samorządami lokalnymi, organizacjami rybackimi, Lokalnymi Grupami Rybackimi (5 grup), Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Zielonej Górze, Szczecinie, Poznaniu oraz we Wrocławiu, Lubuskim Stowarzyszeniem Sołtysów,

- działania podejmowane na rzecz rozwoju przedsiębiorczości,
- prace nad realizacją „Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2005-2013”,
- działania mające znaczenie dla poprawy warunków życia i zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- działania podejmowane na rzecz rozwoju kultury fizycznej,
- inne działania wymagające współdziałania z organizacjami pozarządowymi.

Informacje przekazywane będą w trakcie spotkań, narad, szkoleń i konsultacji, a w razie potrzeby, w formie opracowań pisemnych.

2. konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego w oparciu o uchwałę Nr LV/568/2010 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 września 2010 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego,

3. konsultowania z organizacjami projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji:

- 3.1. w obszarze rolnictwa, środowiska i rozwoju wsi projektów uchwał Sejmiku w sprawie zmiany granic obwodów łowieckich, projektów rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczących wdrażania Programu Operacyjnego RYBY 2007 – 2013, wyboru na krajową listę produktów tradycyjnych, innych zadań z zakresu rolnictwa z branżowymi organizacjami rolniczymi,
- 3.2. w obszarze gospodarki – infrastruktury i wspierania przedsiębiorczości konsultowanie zadań bieżących z organizacjami przedsiębiorców.
- 3.3. w obszarze polityki społecznej:
  - projektów aktów normatywnych i ich nowelizacji (z przedstawicielami organizacji) - w ramach konferencji, szkoleń i spotkań organizowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
  - projektów programów tworzonych w ramach „Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2005-2013”.

4. tworzenia w miarę potrzeb wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli podmiotów Programu prowadzących działalność w obszarze pożytku publicznego oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej:

- 4.1. w obszarze rolnictwa, środowiska i rozwoju wsi:
  - 4.1.1. udział organizacji pozarządowych w posiedzeniach Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa, sesjach Sejmiku Województwa, naradach organizowanych przez Departament Rolnictwa, Środowiska i Rozwoju Wsi,

- 4.1.2. udział przedstawicieli Departamentu w naradach i pracach organizowanych przez następujące organizacje pozarządowe: Lubuską Izbę Rolniczą, Polski Związek Łowiecki, Polski Związek Wędkarski, Lubuski Związek Rolników, Kólek i Organizacji Rolniczych w Zielonej Górze, Wojewódzki Związek Rolników, Kólek i Organizacji Rolniczych w Gorzowie Wlkp., Lubuski Zarząd Dzierżawców i Pracodawców, Lubuskie Stowarzyszenie Sołtysów – Zarząd Wojewódzki, Stowarzyszenie Inżynierów Techników Rolnictwa – Zarząd Wojewódzki, Polski Klub Ekologiczny – Okręg Lubuski, Związek Hodowców i Producentów Zwierząt i Roślin i innych,
- 4.1.3. współpraca z Zielonogórskim Stowarzyszeniem Winiarskim, Stowarzyszeniem Kulturowym Winnice Lubuskie przy przygotowaniu i realizacji programu pilotażowego – odrodzenie tradycji winiarskiej w województwie lubuskim,
- 4.1.4. udział w pracach Rady Społecznej przy Lubuskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Kalsku,
- 4.1.5. udział Departamentu w pracach organizowanych przez Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego tj:
  - współpraca z rolnikami i ich organizacjami branżowymi m.in.: Związkiem Hodowców Trzody Chlewnej, Związkiem Hodowców Bydła Mlecznego i Mięsnego, dotyczącymi sektora drobiarskiego a także pozostałymi w takich dziedzinach jak: doradztwo rolnicze, doradztwo ekonomiczne, szkolenia, kursy podnoszące kwalifikacje oraz uprawnienia rolników, itp.,
  - współpraca z organizacjami działającymi na rzecz rozwoju wsi m.in.: Lokalnymi Grupami Działania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, Lokalnymi Grupami Rybackimi powstałymi w ramach Programu Operacyjnego RYBY 2007-2013,
- 4.1.6. współpraca z rolnikami i przetwórcami w ramach programu Poznaj Dobrą Żywność, informującym o wysokiej jakości produktów żywnościowych oraz w celu propagowania produktów regionalnych i tradycyjnych pochodzących z naszego regionu.
- 4.2. w obszarze gospodarki i infrastruktury powoływane będą zespoły do realizacji określonych zadań,
- 4.3. w obszarze realizacji Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego udział organizacji pozarządowych w konsultacjach dokumentów i w Komitecie Monitorującym Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 -2013,
- 4.4. w obszarze kultury fizycznej udział Lubuskiej Federacji Sportu w pracach komisji ds. przyznawania stypendiów sportowych,
- 4.5. w obszarze kultury udział przedstawiciela organizacji pozarządowych w składzie Kapituły Nagród Kulturalnych Marszałka Województwa Lubuskiego i nagród za wspieranie i promowanie życia kulturalnego regionu Złoty Dukat Lubuski,
- 4.6. w obszarze polityki społecznej kontynuacja prac powołanej przez Marszałka Województwa Wojewódzkiej Społecznej Rady Do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Ponadto zgodnie z ustawą powoływane są komisje konkursowe po ogłoszeniu otwartego konkursu ofert w celu opiniowania złożonych wniosków.

5. innych form współpracy, które będą realizowane poprzez:

- organizowanie szkoleń i konferencji dla podmiotów Programu,
- pomoc w nawiązywaniu kontaktów i współpracy podmiotów Programu w skali regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej,

- integrowanie społeczeństwa obywatelskiego w zakresie działań na rzecz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami – państwami Unii Europejskiej (organizowanie spotkań, konferencji, seminariów),
- doradztwo i współpracę przy pozyskiwaniu przez podmioty Programu środków finansowych z innych źródeł,
- pomoc merytoryczną pracowników Urzędu,
- udostępnianie na preferencyjnych zasadach pomieszczeń lub sprzętu technicznego w celu realizacji zadań statutowych organizacji,
- udzielanie rekomendacji podmiotom Programu współpracującym z samorządem województwa, które ubiegają się o dofinansowanie z innych źródeł,
- popularyzację działalności organizacji działających na terenie województwa lubuskiego w mediach i na stronach internetowych Urzędu – www.lubuskie.pl, www.polityka-spoeczna.lubuskie.pl,
- promowanie działalności podmiotów Programu i pomoc w tworzeniu dobrego wizerunku m.in. poprzez zgłaszanie organizacji do różnego typu konkursów o zasięgu wojewódzkim, ogólnopolskim, a także propagowanie ich działalności na łamach Lubuskiego Pisma Samorządowego „Region”,
- prowadzenie i stałe aktualizowanie bazy danych organizacji działających na terenie województwa lubuskiego, zamieszczonej na stronie internetowej www.polityka-spoeczna.lubuskie.pl,
- obejmowanie patronatem Marszałka Województwa Lubuskiego przedsięwzięć realizowanych przez podmioty Programu,
- promowanie działań w zakresie rozwoju ekonomii społecznej, przeciwdziałania ubóstwu i włączania społecznego osób wykluczonych,
- prowadzenie działań na rzecz integracji środowisk kombatanckich oraz koordynowanie działań w zakresie współpracy z organizacjami ds. kombatantów i osób represjonowanych.

6. organizacje pozarządowe mogą informować o:

- planowanych kierunkach działalności i realizowanych programach,
- potrzebie współdziałania z samorządem województwa w ich realizacji.

Rozdział VI

Priorytetowe zadania publiczne

Poszczególne Departamenty Urzędu w ramach współdziałania z podmiotami Programu prowadzącymi działalność pożytku publicznego, wdrażać będą w roku 2012 następujące priorytetowe zadania województwa:

1. w obszarze pomocy społecznej poprzez zlecenie:

działań priorytetowych wynikających z realizacji „Programu wspierania działań pomocy społecznej na rzecz wyrównywania poziomu życia mieszkańców województwa lubuskiego”, a w szczególności:

- zapewniania opieki nad dziećmi z rodzin ubogich, niewydolnych wychowawczo i ekonomicznie oraz zagrożonych patologią społeczną, w tym poprzez organizację działań wypoczynkowo – terapeutycznych,
- zapewniania opieki kobietom w ciąży, samotnym matkom z dziećmi, osobom bezdomnym, osobom będącym w sytuacjach kryzysowych, narażonym na przemoc i odrzuconym przez rodzinę,
- świadczenia usług opiekuńczych osobom starszym, samotnym, chorym i niepełnosprawnym, zagrożonym ubóstwem i społeczną marginalizacją,
- wspierania przedsięwzięć ukierunkowanych na aktywizację osób starszych,
- wspierania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- szkoleń liderów i wolontariuszy organizacji pozarządowych.

2. w obszarze promocji województwa:

Zadanie: wspieranie wartościowych przedsięwzięć o charakterze regionalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym, które poprzez szeroką promocję własną wpływają na pozytywny wizerunek województwa, realizowanych poprzez następujące zadania:

2.1. w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:

- organizacja festiwali, konkursów, przeglądów, spotkań, plenerów, warsztatów, konferencji, seminariów, wystaw artystycznych, historycznych, muzealnych i innych imprez o zasięgu co najmniej regionalnym, mających istotne znaczenie dla polskiej kultury i sztuki,
- działania związane z tzw. sztuką w przestrzeni publicznej (np. instalacje, murale, performance, działania efemeryczne, happeningi, działania eksperymentalne itp.).

2.2. wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych:

- działania zwiększające atrakcyjność regionu poprzez marketing regionalny – wdrażanie Strategii Marki „Lubuskie warte zachodu”,
- organizacja tematycznych eventów, które zostaną przeprowadzone podczas Dni Województwa Lubuskiego,

2.3. wspomagające rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości:

- organizacja lub udział w przedsięwzięciach promujących przedsiębiorczość,
- wspieranie inicjatyw o charakterze promocyjnym, których celem jest rozwój gospodarczy regionu.

3. w obszarze ochrony zdrowia:

Zadanie: poprawa zdrowia i jakości życia mieszkańców województwa lubuskiego jako czynnika rozwoju społeczno-ekonomicznego:

3.1. poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia poprzez:

- organizacje akcji i kampanii informacyjnych o dostępności do świadczeń zdrowotnych w ramach ubezpieczenia zdrowotnego,
- wspieranie rozwoju systemu elektronicznej informacji medycznej,
- wspieranie instytucji lekarza rodzinnego jako efektywnego narzędzia promocji, profilaktyki i leczenia.

3.2. zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez:

- zadania w obszarze podnoszenia poziomu wiedzy mieszkańców regionu odnośnie pierwszej pomocy przedmedycznej,
- zadania w zakresie zapobiegania negatywnym skutkom zdrowotnym wynikającym z zanieczyszczenia środowiska i żywności.

3.3 dostosowanie opieki zdrowotnej do dynamiki długookresowych trendów demograficznych poprzez:

- zadania w zakresie poprawy zdrowia kobiet w wieku rozrodczym oraz noworodków i niemowląt,
- zadania w zakresie poprawy zdrowia dzieci i młodzieży,
- zadania w zakresie poprawy stanu zdrowia populacji dorosłej.

3.4 promocja zdrowia i kształtowanie prozdrowotnych postaw mieszkańców województwa lubuskiego poprzez:

- propagowanie wiedzy o podstawowych zasadach prowadzenia zdrowego stylu życia,
- realizację edukacyjnych programów zdrowotnych, programów zdrowotnych i profilaktycznych,
- organizowanie działań na rzecz promocji zdrowia: pikniki, zjazdy, happeningi,
- współpracę z organizacjami pozarządowymi ukierunkowanymi na konkretną jednostkę chorobową,
- opracowywanie, druk i dystrybucja plakatów, publikacji i ulotek promocyjnych,
- organizację konkursów dla dzieci i młodzieży.

4. w obszarze działalności na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez zlecenie:

4.1. działań priorytetowych wynikających z realizacji „Wojewódzkiego Programu Integracji Społecznej Osób Niepełnosprawnych”, dotyczących:

- wzrostu poziomu wykształcenia oraz podniesienie kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych poprzez działania na rzecz ich aktywizacji zawodowej,
- doskonalenia profilaktyki oraz systemów wsparcia skierowanych do osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin,
- wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- zwiększenia aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych i urbanistycznych w ramach:
  - prowadzenia kampanii informacyjno-promocyjnych na rzecz likwidacji barier architektonicznych, urbanistycznych,
  - doradztwa zawodowego,

- kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych i problematyki niepełnosprawności,
- wypracowanie skutecznych działań w zakresie zapobiegania inwalidztwu i innym dysfunkcjom organizmu,
- aktywne zaangażowanie organizacji pozarządowych w kreowaniu polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.

4.2. działań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – w ramach zadań wymienionych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (Dz. U. Nr 29, poz. 172).

5. w obszarze edukacji:

Zadanie: wspieranie i promocja wartościowych przedsięwzięć edukacyjnych o charakterze regionalnym i ponadregionalnym wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji, a w szczególności poprzez zlecenie:

- organizacji konkursów i olimpiad,
- opracowywania i wydawania publikacji wykorzystywanych do realizacji celów dydaktyczno-wychowawczych,
- szkolenia nieetatowej kadry stowarzyszeń, pełniącej funkcje wychowawcze,
- organizacji szkoleń, seminariów i konferencji związanych z różnymi formami edukacji.

6. w obszarze kultury:

Zadania w zakresie:

6.1. wspierania wartościowych przedsięwzięć o charakterze wojewódzkim, podejmowanych przez organizacje pozarządowe i podmioty, w zakresie, rozwoju kultury, ochrony i racjonalnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego, promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz promocji walorów kulturowych województwa, realizowanych poprzez:

- organizowanie festiwali, konkursów, przeglądów, spotkań, plenerów, warsztatów, konferencji, seminariów, wystaw historycznych, muzealnych i innych imprez mających istotne znaczenie dla polskiej kultury i sztuki oraz ich krajowej i zagranicznej promocji,
- wydawanie niekomercyjnych, niskonakładowych książek, czasopism, periodyków i druków ulotnych, informacyjnych, badawczych, krytycznych i przekładów literatury – w postaci drukowanej oraz innych technik zapisu obrazu i dźwięku,
- wspieranie zawodowego i amatorskiego ruchu artystycznego, twórczości ludowej oraz ochronę unikalnych i zanikających zawodów i umiejętności artystycznych i ich warsztatów,
- działania na rzecz ochrony i propagowania kultur mniejszości narodowych,
- udział zespołów artystycznych i wykonawców indywidualnych z województwa lubuskiego w festiwalach, przeglądach i konkursach regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych,
- działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego,
- organizowanie uroczystości i imprez związanych z obchodami świąt państwowych i rocznic.

6.2. organizowanie festiwali filmowych.

6.3. organizowanie przedsięwzięć kulturalnych charakterze wojewódzkim i ponadregionalnym.

6.4. wspieranie amatorskiego ruchu artystycznego.

6.5. działania na rzecz mniejszości narodowych.

7. w obszarze kultury fizycznej:

Zadania w zakresie upowszechniania kultury fizycznej poprzez:

- organizację imprez sportowych o zasięgu wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym o istotnym znaczeniu dla województwa,
- szkolenia i udziału zawodników z województwa lubuskiego w zawodach wojewódzkich, ogólnopolskich, międzynarodowych, w tym szkolenia kadr wojewódzkich w różnych kategoriach wieku przy uwzględnieniu kryterium osiągniętych wyników w ogólnopolskim systemie współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży,
- upowszechniania kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży szkolnej, w środowisku akademickim, wiejskim oraz osób niepełnosprawnych,
- organizację przedsięwzięć dotyczących sportu dla wszystkich,
- promocja województwa lubuskiego poprzez sport w kraju i za granicą.

8. w obszarze turystyki regionalnej:

Zadanie: promowanie turystyki i krajoznawstwa w województwie lubuskim poprzez współpracę i wspieranie organizacji. Organizowanie wyjazdów dla dzieci, młodzieży i dorosłych, mających na celu rozpowszechnianie walorów turystycznych województwa lubuskiego. Budowanie tożsamości regionalnej mieszkańców województwa lubuskiego, integracja przedstawicieli i miłośników turystyki i krajoznawstwa poprzez organizowanie imprez, spotkań, konferencji, szkoleń, warsztatów. Przygotowanie i druk wydawnictw promocyjnych na temat atrakcji turystycznych regionu. Wspierane będą:

8.1. wypoczynek dzieci i młodzieży:

- wsparcie wypoczynku dzieci i młodzieży, mającego na celu upowszechnianie turystyki i wiedzy na temat regionu, budowanie tożsamości regionalnej, zapoznanie z historią i dziedzictwem kulturowym regionu,

8.2. turystyka i krajoznawstwo:

- działalność krajoznawcza o zasięgu wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym,
- zadania w zakresie promowania walorów turystycznych regionu, promocja lokalnych produktów i atrakcji turystycznych poprzez organizację konferencji, spotkań, seminariów, warsztatów, udziału w targach krajowych, międzynarodowych,
- przygotowanie i druk wydawnictw promocyjnych na temat atrakcji turystycznych regionu opatrzonych marką „Lubuskie wartości zachodu” lub „Naturalne Lubuskie”,
- zadania w zakresie tworzenia i promocji nowych oraz renowacji istniejących szlaków turystycznych w województwie lubuskim,

- rozbudowa infrastruktury turystycznej,
- tworzenie sieciowych produktów turystycznych o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym.

9. w obszarze integracji europejskiej:

Zadanie: działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami poprzez:

- wymianę doświadczeń z partnerem zagranicznym (w szczególności z regionów partnerskich naszego województwa) w zakresie: promocji, edukacyjno – kulturowym oraz gospodarczym,
- wspieranie inicjatyw integracyjnych między regionami,
- organizowanie konferencji, szkoleń, spotkań, imprez sportowych, promocyjnych z udziałem partnera zagranicznego (regionu partnerskiego) z przedstawicielami grup społecznych,
- prowadzenie informacji europejskiej dla mieszkańców województwa lubuskiego,
- działania związane z promocją potencjału ludzkiego regionu za granicą,
- działania promujące walory i możliwości województwa poza granicami kraju.

10. w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez zlecenie:

10.1. działań priorytetowych wynikających z Wojewódzkiego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2012 – 2017, a w szczególności:

10.1.1. profilaktykę uzależnienia od alkoholu oraz edukację zdrowotną, która będzie obejmować:

- prowadzenie edukacji publicznej na temat działania alkoholu na organizm i ryzyka szkód wynikających z różnych wzorów spożywania alkoholu (kampanie, szkolenia),
- udzielanie wsparcia na tworzenie nowych oraz istniejących miejsc wsparcia środowiskowego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, a także oferujących pomoc dzieciom z FASD,
- wspieranie działań mających na celu rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych, tworzenie i upowszechnianie działań profilaktycznych, edukacyjnych oraz terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym,
- organizacja szkoleń dla pracowników świetlic z programem socjoterapeutycznym i opiekuńczo-wychowawczym oraz innych grup zawodowych (nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia itp.) w zakresie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym oraz dzieci z FASD,
- wspieranie realizacji działań konsultacyjno-superwizyjnych dla osób pracujących w świetlicach i innych placówkach świadczących pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym,
- realizacja i wspieranie kampanii edukacyjnych mających na celu zwiększanie świadomości młodzieży na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
- inicjowanie różnorodnych form profilaktyki rówieśniczej (programów opartych na działaniach liderów młodzieży),
- wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dzieci i młodzieży,
- wzmocnianie abstynenckich postaw i zachowań wśród dzieci i młodzieży,

- wspieranie programów profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców,
- udzielanie wsparcia na działania profilaktyczne z obszaru profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowanej do grup ryzyka i młodych ludzi eksperymentujących z alkoholem,
- wspieranie działań mających na celu udzielanie pomocy i wsparcia dla rodziców, których dzieci piją alkohol,
- upowszechnianie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
- wspieranie działań wdrażających programy edukacyjne adresowane do rodziców,
- realizacja oraz wspieranie kampanii, programów i działań edukacyjnych promujących wychowanie dzieci bez przemocy,
- wspieranie inicjatyw edukacyjnych na temat działania alkoholu na organizm i ryzyka szkód w kontekście prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu,
- promocja i wspieranie działalności organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz wolontariatu w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu,

10.2.1. leczenie, rehabilitację uzależnienia od alkoholu i reintegrację społeczną, która będzie obejmować:

- wspieranie działań poszerzających oferty programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu,
- upowszechnianie ofert programów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i pijących szkodliwie, wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- zwiększenie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu po zakończeniu leczenia odwykowego (doksztalcanie, nabycie nowych umiejętności oraz dodatkowych kwalifikacji zawodowych),
- wspieranie działalności środowisk abstynenckich,
- wspieranie rozwoju systemu specjalistycznego wsparcia udzielanego osobom wykluczonym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym na skutek uzależnienia od alkoholu, zmierzającego do ich integracji społecznej,
- wspieranie działań w zakresie zapewnienia hosteli i mieszkań socjalnych dla osób po zakończonej terapii (z udokumentowaną abstynencją),

10.3.1. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, która będzie obejmować:

- wspieranie działań na rzecz upowszechniania programów i metod pomocy psychologicznej, terapeutycznej i samopomocy dla ofiar przemocy w rodzinach alkoholowych – dorosłych i dzieci,
- prowadzenie działalności szkoleniowej oraz konferencji dla przedstawicieli służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym, w tym policjantów, kadry pomocy społecznej, nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w szkołach i placówkach systemu oświaty, kuratorów sądowych, sędziów i prokuratorów, członków

gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników ochrony zdrowia, pracowników leczenia odwykowego,

- wspieranie działań na rzecz doskonalenia metod interwencji i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”,
- promowanie upowszechniania standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- wspieranie działań na rzecz upowszechniania wytycznych do realizacji działań interwencyjnych, psychologicznych oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc wobec najbliższych,
- wspieranie inicjatyw wdrażających i realizujących programy edukacyjno-korekcyjne i psychologiczne dla sprawców przemocy w rodzinie,
- organizacja i prowadzenie szkoleń dla osób pracujących ze sprawcami przemocy w rodzinie,
- prowadzenie edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym, możliwości przeciwdziałania i sposobów reagowania,

10.2. działań priorytetowych wynikających z Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016, a w szczególności:

- profilaktyka uniwersalna dzieci i młodzieży, rodziców,
- profilaktyka selektywna i wskazująca w miejscach o zwiększonym narażeniu na kontakt z narkotykami oraz dla osób z grup ryzyka: ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- leczenie, rehabilitacja oraz ograniczenie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna,
- organizowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania profilaktyczne z zakresu narkomanii.

11. działań wynikających ze „Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2005-2013” dotyczących wspierania rozwoju ekonomii społecznej.

12. działań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r Nr 149, poz. 887) dotyczących prowadzenia ośrodków adopcyjnych.

Rozdział VII

Okres realizacji Programu

Niniejszy Program realizowany będzie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku.

Terminy realizacji poszczególnych zadań publicznych określone będą w otwartych konkursach ofert ogłaszanych przez Zarząd Województwa.

Rozdział VIII

Sposób realizacji Programu

1. Podmiotami uczestniczącymi we współpracy przy realizacji Programu są:
  - 1) Sejmik Województwa – który uchwała Program oraz określa wysokość środków przeznaczonych na dofinansowanie zadań realizowanych przez organizacje, jako organ stanowiący i kontrolny województwa;
  - 2) Zarząd Województwa – który realizuje bieżącą współpracę z organizacjami, jako organ wykonawczy województwa poprzez:
    - a) ogłaszanie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Województwa oraz powoływanie Komisji Konkursowych,
    - b) podejmowanie decyzji o wyborze oferty na realizację zadań publicznych po zasięgnięciu opinii Komisji Konkursowych, a następnie właściwych Komisji Sejmiku Województwa.
    - c) właściwe merytorycznie Departamenty Urzędu;
    - d) organizacje, prowadzące działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym działaniom województwa lubuskiego;
  - 3) Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego.
2. Właściwe merytorycznie Departamenty Urzędu prowadzą bezpośrednią współpracę z organizacjami. Współpraca ta w szczególności polega na:
  - 1) przygotowaniu i prowadzeniu konkursów ofert dla organizacji na realizację zadań finansowanych ze środków samorządu województwa,
  - 2) sporządzaniu sprawozdań z realizacji Programu,
  - 3) analizie sprawozdań częściowych i końcowych składanych przez organizacje z realizacji zadań publicznych,
  - 4) udziale swoich przedstawicieli w spotkaniach i szkoleniach dotyczących współpracy z organizacjami,
  - 5) współpracy w obszarze działalności pożytku publicznego z organizacjami, wojewódzkimi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi, organami administracji publicznej, ośrodkami badawczymi, mediami.
3. Realizację Programu ze strony Zarządu Województwa koordynuje Departament Infrastruktury Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.

Do obowiązków koordynatora należy w szczególności:

  - 1) koordynacja spraw z zakresu współpracy z organizacjami,
  - 2) koordynacja pracy poszczególnych Departamentów Urzędu, w zakresie związanym z przygotowaniem zasad współpracy, projektu Programu oraz konsultacji ww. Programu z organizacjami oraz Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego,
  - 3) sporządzanie we współpracy z Departamentami Urzędu zbiorczych informacji na temat współpracy samorządu województwa z organizacjami, w tym w szczególności o zleconych organizacjom do realizacji zadań publicznych,

- 4) wspieranie organizacji z terenu województwa lubuskiego poprzez promocje ciekawych inicjatyw, ułatwienie nawiązywania współpracy z innymi organizacjami, wzajemne informowanie o planowanych działaniach, opracowywanych programach, ogłaszanych konkursach.
4. Poszczególne zadania, zlecane organizacjom pozarządowym, finansowane będą ze środków przewidzianych w budżecie województwa w następujących działach i rozdziałach (w paragrafach przewidujących dotacje dla fundacji, stowarzyszeń i innych podmiotów niepublicznych):

1) w obszarze turystyki regionalnej

Dział 630 – Turystyka

rozd. 63095 – Pozostała działalność

2) w obszarze integracji europejskiej

Dział 750 – Administracja publiczna

rozd. 75095 – Pozostała działalność

3) w obszarze promocji województwa

Dział 750 – Administracja publiczna

rozd. 75075 – Promocja jednostek samorządu terytorialnego

4) w obszarze kultury

Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

rozd. 92105 – Pozostałe zadania w zakresie kultury

5) w obszarze kultury fizycznej

Dział 926 – Kultura fizyczna

rozd. 92605 – Zadania w zakresie kultury fizycznej

6) w obszarze edukacji

Dział 801 – Oświata i Wychowanie

rozd. 80195 – Pozostała działalność

7) w obszarze ochrony zdrowia

Dział 851 – Ochrona zdrowia

rozd. 85195 – Pozostała działalność

8) w obszarze polityki społecznej

Dział 851 – Ochrona zdrowia

rozd. 85153 – Zwalczanie narkomanii

rozd. 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Dział 852 – Pomoc społeczna

rozd. 85217 – Regionalne ośrodki polityki społecznej

Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

rozd. 85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Rozdział IX

Wysokość środków

Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań określa uchwała Sejmiku Województwa w sprawie uchwały budżetowej Województwa Lubuskiego na rok 2012 oraz uchwała w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2012 roku na realizację zadań objętych niniejszym programem planuje się w budżecie województwa środki w wysokości 3.226.120* zł na realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert oraz na podstawie art. 19a ustawy.

Informacja o środkach finansowych pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazywana jest samorządowi województwa w I kwartale danego roku.

* Niniejsza kwota ma charakter szacunkowy i może zostać skorygowana w zależności od możliwości finansowych samorządu województwa.

ROZDZIAŁ X

Sposób oceny realizacji Programu

1. Ocena realizacji Programu dokonana będzie w oparciu o następujące informacje dotyczące w szczególności:
  - 1) liczby ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych województwa lubuskiego;
  - 2) wysokości oraz wykorzystania środków finansowych przeznaczonych z budżetu województwa na realizację zadań publicznych przez podmioty Programu;
  - 3) liczby ofert, które wpłynęły od organizacji w ramach konkursów;
  - 4) liczby organizacji podejmujących zadania publiczne wynikające z obszarów ujętych w Programie;
  - 5) liczby umów zawartych z podmiotami Programu na realizację zadań publicznych w ramach środków finansowych przekazanych przez samorząd województwa;
  - 6) liczby podmiotów Programu, które zwróciły się do samorządu województwa o finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych z pominięciem otwartych konkursów ofert oraz w ramach własnej inicjatywy;
  - 7) liczby wniosków złożonych przez podmioty Programu o realizację zadań publicznych z pominięciem otwartych konkursów ofert;
  - 8) liczby wniosków złożonych przez mieszkańców województwa bezpośrednio lub za pośrednictwem podmiotów Programu o realizację zadań publicznych w ramach inicjatywy lokalnej;

- 9) stopnia zgodności realizowanych przez podmioty Programu zadań wynikających z poszczególnych obszarów ujętych w Programie;
  - 10) liczby zorganizowanych przedsięwzięć mających na celu rozwój podmiotów Programu oraz ich profesjonalizację;
  - 11) liczby wspólnych przedsięwzięć podejmowanych przez podmioty Programu i województwo,
  - 12) liczby inicjatyw podejmowanych przez podmioty Programu objętych patronatem Marszałka Województwa Lubuskiego.
2. Bieżącym monitoringiem w zakresie realizacji zadań ujętych w Programie zajmują się właściwie merytorycznie departamenty Urzędu.
  3. Sprawozdanie z realizacji Programu zostanie sporządzone przez Departament Infrastruktury Społecznej, na podstawie danych przedstawionych przez poszczególne Departamenty Urzędu.
  4. W terminie do dnia 30 kwietnia 2013 roku Zarząd Województwa przedłoży Sejmikowi Województwa sprawozdanie z realizacji Programu.
  5. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3, zostanie podane do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.lubuskie.pl oraz na stronie internetowej Departamentu Infrastruktury Społecznej www.polityka-spoleczna.lubuskie.pl.

Rozdział XI

Sposób tworzenia programu i przebieg konsultacji

1. Prace nad przygotowaniem Programu zostały zainicjowane w Departamencie Infrastruktury Społecznej Urzędu.
2. Przygotowanie Programu objęło realizację następujących działań:
  - 1) przygotowanie przez właściwe merytorycznie departamenty Urzędu informacji na temat realizowanych przez nie zadań publicznych w odpowiednim obszarze działania w ramach współpracy z podmiotami Programu;
  - 2) opracowanie projektu Programu;
  - 3) skierowanie projektu Programu do konsultacji poprzez upublicznienie na stronie internetowej Urzędu w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.lubuskie.pl oraz na stronie internetowej Departamentu Infrastruktury Społecznej www.polityka-spoleczna.lubuskie.pl;
  - 4) rozpatrzenie opinii i uwag złożonych przez podmioty Programu podczas konsultacji;
  - 5) konsultowanie Programu z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego;
  - 6) przedłożenie projektu Programu na posiedzeniu Zarządu Województwa. Przyjęty projekt Programu przekazany zostaje na posiedzenie właściwej Komisji Sejmiku Województwa, a w dalszej kolejności pod obrady Sejmiku Województwa.
  - 7) Przekazanie do Wojewody w celu zamieszczenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego Uchwały Sejmiku Województwa Lubuskiego w sprawie uchwalenia Programu współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi w 2012 r. wraz z załącznikiem (Program).

3. Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia Uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego, Program zostaje zamieszczony na stronie internetowej Urzędu w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.lubuskie.pl oraz na stronie internetowej Departamentu Infrastruktury Społecznej www.polityka-spoleczna.lubuskie.pl.

Rozdział XII

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych

1. Po ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań publicznych samorządu województwa w danym obszarze, Zarząd Województwa powołuje w drodze uchwały Komisję Konkursową, w celu opiniowania ofert złożonych przez podmioty Programu.
2. Do obowiązków dyrektorów Departamentów Urzędu realizujących konkursy ofert na wykonanie zadań publicznych samorządu województwa w obszarach wskazanych w Programie, należy prowadzenie spraw związanych z powołaniem i pracą Komisji Konkursowej zgodnie z właściwością departamentów.
3. W skład Komisji Konkursowej wchodzi:
  - 1) przedstawiciele właściwego merytorycznie departamentu;
  - 2) osoby wskazane przez podmioty Programu, z wyłączeniem osób, które związane są z podmiotami wnioskującymi o dotację;
  - 3) w pracach komisji konkursowej mogą uczestniczyć także, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy, powołane na wniosek Dyrektora departamentu.
4. Komisja konkursowa może działać bez udziału osób wskazanych przez organizację jeżeli:
  - a) żadna organizacja nie wskaże osób do składu komisji konkursowej lub
  - b) wskazane osoby nie wezmą udziału w pracach komisji konkursowej lub
  - c) wszystkie powołane w skład komisji konkursowej osoby podlegają wyłączeniu na podstawie art. 15 ust 2d lub art. 15 ust. 2f ustawy.
5. Każdy z członków Komisji Konkursowej, przed rozpoczęciem jej prac, zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia o bezstronności.
6. Zarząd Województwa zastrzega sobie prawo do przesunięcia terminu rozstrzygnięcia konkursu, zgodnie z uchwałą Nr 249/2050/10 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 11 maja 2010 roku w sprawie ustalenia regulaminu postępowania w sprawach o udzielenie dotacji na realizację zadań publicznych Województwa Lubuskiego określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), sposobu ich rozliczania oraz kontroli wykonywania zadań zleconych.
7. Pracą Komisji Konkursowej kieruje jej Przewodniczący, wybrany na pierwszym posiedzeniu. Termin i miejsce posiedzenia Komisji określa Dyrektor departamentu realizującego konkurs.
8. O terminie i porządku obrad Komisji Konkursowej każdy z członków Komisji zostaje powiadomiony odrębnym pismem lub faxem przed jej posiedzeniem.

9. Komisja Konkursowa podejmuje decyzje zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym. W przypadku równej ilości głosów decyduje głos Przewodniczącego.
10. Za udział w posiedzeniach Komisji jej członkom nie przysługuje wynagrodzenie i zwrot kosztów przejazdu.
11. Departament właściwy merytorycznie przedkłada członkom Komisji wykaz złożonych ofert. Wykaz winien zawierać nazwę oferenta, nazwę zadania, całkowity koszt zadania i wnioskowaną przez organizację kwotę dotacji.
12. Do zaopiniowania przez Komisję Konkursową dopuszcza się wszystkie oferty biorące udział w konkursie. Ocena ofert dokonywana jest w formie punktowej przez uprawnione osoby właściwego merytorycznie departamentu, w oparciu o kryteria określone w „Karcie oceny zadania”.
13. Na podstawie przyznanej punktacji Komisja Konkursowa rekomenduje właściwej Komisji Sejmiku Województwa oraz Zarządowi Województwa podmioty Programu biorące udział w konkursie do dofinansowania.
14. Z prac Komisji sporządzany jest protokół, który podpisują wszyscy jej członkowie obecni na posiedzeniu.
15. Treść protokołu Przewodniczący przedstawia właściwej Komisji Sejmiku oraz Zarządowi Województwa.